

NOTAT

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

Klimatilpasning, vandsektor
og grundvand
J.nr. NST-445-00275
Ref. kis
Den 6. juni 2016

Evaluering af kommunernes opsætning af rottespærre

Med Naturstyrelsens bekendtgørelse nr. 696 af 26/06/2012 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter kom der et krav om, at kommunerne på de skoler, plejehjem og institutioner, hvor kommunen er grundejer, skal opsætte rottespærre, hvis det er hensigtsmæssig og teknisk muligt. Samme krav gælder i forbindelse med byggemodning af kommunale skoler, plejehjem, daginstitutioner samt parcelhusområder. Derudover kan kommunerne efter aftale med grundejeren, og hvor det er hensigtsmæssig og teknisk muligt, opsætte rottespærre på hospitaler.

Formål

Formålet med opsætning af rottespærre er at reducere rotters adgang til de sikrede bygninger og således på længere sigt at reducere forekomsten af rotter. Færre rotter betyder mindskelse af de negative effekter, som både personer, bygninger og ledningsnet kan få på grund af skadedyrenes tilstedeværelse.

Kommunerne fik en frist på 3 år til at opfylde kravet, hvorefter opsætningen af rottespærre skulle evalueres. Efter fristens udløb 1. juli 2015 har Naturstyrelsen i efteråret 2015 fået udarbejdet en uvildig evaluering hos Niras med det formål, at undersøge udbredelsen af opsætning af rottespærre på de ovennævnte institutioner samt effekten af kravet.

Evalueringens hovedkonklusioner

Udbredelse

Evalueringen viser, at ud af de 74 kommuner, der har deltaget i evalueringen, har 90 % af kommunerne opsat rottespærre og næsten halvdelen af kommunerne har opsat rottespærre på mere end 80 % af deres skoler, plejehjem og daginstitutioner. Det er umiddelbart meget positivt, at rottespærre er blevet sat på en så stor andel af de kommunale institutioner. Dog mener hovedparten af kommunerne ikke at indsatsen står mål med effekten.

De kommuner, der har opnået størst effekt ved opsætningen af rottespærre, er de kommuner, der har undersøgt ledningerne opstrøms for fejl og rotter samt herefter udbedret eventuelle fejl og bekæmpet de rotter, der måtte være. Derfor vil Naturstyrelsen fremover tydeliggøre nødvendigheden af rottebekæmpelse og udbedring af fejl opstrøms i ledningsnettet i forbindelse med opsætning af rottespærre.

En anden positiv effekt er, at i godt 60 % af kommunerne er fokus på rotteområdet blevet skærpet, ikke alene hos kommunens rotteansvarlige, men også i kommunernes ejendomscentre og byggetekniske afdelinger.

Omkostninger

Tre ud af fire kommuner har oplevet stigende omkostninger på rotteområdet som følge af kravet om opsætning af rottespærre og den efterfølgende vedligeholdelse. Selvom rottebekæmpelse kan gebyrfinansieres, er kommunerne uvillige til at hæve borgernes samlede skattetryk. Dette har i nogle kommuner betydet, at opsætning af rottespærre har medført en prioriteringskonflikt med andre områder særligt andre dele af rottebekæmpelsen og generel reparation af kloakkerne.

De udgifter, kommunerne måtte have i forbindelse med opsætning og vedligeholdelse af rottespærre, skal ses i forhold til de udgifter, en forekomst af rotter kan medføre. Der er set eksempler på 2 cifrede millionbeløb til udbedring af skader efter besøg af rotter på en enkelt institution.

Kommunernes overblik

Evalueringen peger på at mange kommuners indsats er ad hoc-præget snarere end en samlet indsats, hvilket kan skyldes manglende ressourcer, men også manglende registrering af rotteproblemer. Dette skulle der gerne blive rådet bod på, når alle kommuner begynder at indberette til Rottereden, som er kommunernes og Miljøministeriets nye fælles database. De indberettede data vil sammen med kommunernes handlingsplaner for rotteområdet give kommunerne et bedre overblik over, hvor problemerne med rotter er og dermed give en mere systematisk indsats med installation af rottespærre som led i en mere effektiv rottebekæmpelse.

Evalueringen peger på både positive og negative effekter i forbindelse med kravet om opsætning af rottespærre. En del kommuner er dog endnu ikke færdige med opsætningen af rottespærre og mange har ikke udbedret de fejl og bekæmpet de rotter, der måtte være opstrøms for rottespærre. Det er derfor endnu for tidligt at kunne dokumentere mere langsigtede effekter af indsatsen i form af færre rotter.

Konklusion og strategi

Set i forhold til formålet, er det umiddelbart tilfredsstillende at over 90 % af kommunerne har opsat rottespærre og at næsten halvdelen har opsat rottespærre på mere end 80 % af deres institutioner. Det er til gengæld utilfredsstillende, at over halvdelen mener, at indsatsen ikke står mål med effekten, men det kan ændre sig, når effekten for alvor slår igennem og når flere kommuner får bekæmpet rotter opstrøms rottespærre, da det er afgørende for en positiv effekt.

Det er endnu for tidligt med en egentlig effektmåling af opsætningen af rottespærre på kommunale institutioner. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt at justere på kravene på nuværende tidspunkt. Naturstyrelsen vil efter 4-5 år, når effekten af opsætning af rottespærre er slået igennem, tage fornyet kontakt til kommunerne med henblik på at afdække effekterne. Herefter kan der lægges en strategi for, om og i så fald hvordan kravet om opsætning af rottespærre skal justeres.